

a vers, élmény és emlék kettős tüzeiben. Hiszen köztudottak Stancu kötődésének mozzanatai a magyar költészethez, forradalmi szellemiségéhez még a húszas évek kezdeteiről, ezekről hosszasan nyilatkozott az Előrében Beke Györgynek nemrég adott interjújában, az utazás során is említette Tabéry szerepét Ady-élményének alakulásában, Ady hatásáról költészetére pedig a Luceafáruiban közzétett önéletrajzának részleteiben többször is említést tesz. Petőfi-élményéről — már gyermekkorában olvasta az Apostolt — sokat tudtunk meg emlékezetes segesvári beszédéből, amelyet a Vártéren mondott el ezek előtt Petőfi halálának százhuszadik évfordulóján. A vers tehát — az Adyról szóló verse után — egy messzire visszanyúló élménysor összegezése. Ám túl az egyéni élmények költői summáján, egy történelmi hagyományos újabb mozzanata, a román—magyar barátságé és testvériségé, amelyet hajdani akarásokból, vágyálmokból nemcsak békévé oldott az emlékezés, hanem alkotó gyakorlattá, további munkára serkentő valósággá változtat a népek testvériségének megteremtésére hivatott szocializmus.

NINA CASSIAN

Virrasztás

*Szép voltam, mikor meghalt az anyám.
Csak sirtam, virrasztottam. Fialalossá lett
arcom tükrében elszűkült szemem.
Ő már nem látott. Rámtörhetett volna
a zsványok zsványa, hogy orvul letaglózzon,
s ő nem nyújtotta volna már felém
védelmező kezét.
Pedig szép voltam, épp ilyenek vágyott.
Tavaszkodott, ágas-bogas növények
nyirkos zöldje fenyegette a kertet,
hogy majd véresre karmolássa.
De addigra már meghalt az anyám,
semmit se látott, senkit meg nem látott,
csak egy végső, az addiginál metszőbb
lehelete tépett a levegőbe,
— s számlálni kezdtem,
húsz keserves
lélegzet volt s tíz alig hallható,
miközben kint az éj szürkébe fordult,
s vétkes eső meszelte feketére
házunk falát.
Szép voltam mégis, ahogy ott számláltam
a viaskodó lélegzeteket,
de az anyám nem látott engem.
S olyanak engem többé nem is láthat
senki soha.*

Áthatolhatatlan

*Ha volna még egy sikolyt hova tűznöm,
a sziklába, tengerbe, bárhova,*

*vagy ragadozó madarak kerek,
holdsárga, merev,
kőkemény szemébe!*

*Jaj, minden áthatolhatatlan,
és a kiáltás puhán lóg ki*

a számból, mint az akasztottak nyelve.

Kék özönlés

*Gond tépázta kertünk mélyén
fel-feltűnik három kék lény.
Egy a lombot megsimítja,
hogy a zöldből kigyógyítsa.
Más a gyolcs mély feketéjét
gyógyítgatná — gyász sötétjét.
Más a sárga sikoltásba
talmi fémek színét mártja.
Mit remélhet három kék lény
kínok kínján, éjek éjén?
Malasztjukat nem hiszem,
Meg nem gyógyul senki sem.*

(Majtényi Erik fordításai)

Nina Cassian 1924. szeptember 27-én született Galati-ban. Festőiskolába is járt, zenével is foglalkozott, ma is zongorázik és számos dalt, valamint kamarazenét szerzett. *Maria Veniamin* álnéven jelentkezett fordításokkal 1944-ben a többi közt Miron Radu Paraschivescu és Geo Dumitrescu szerkesztette *Ecoulban*. Első kötete 1947-ben jelent meg — azóta is talán több mint egy tucat. Költészetére az avantgard hatása a legjellemzőbb és valamilyen szigorú intellektualizmus, amely merész összefüggéseket variál, hogy a világnak egy új, igazabb arcát próbálja összerakni. Jó néhány kötetet írt gyerekeknek. Mind az állami díjat (1950), mind az írószövetség díját (1969) gyermekköltőként kapta. *Iosif Cassian-Mătășaru* műfordító lánya (klasszikus német irodalom) és *Al. L. Ștefănescu* prózaíró felesége.

MARA NICOARĂ

Nem kértem...

*Legszebb virágok a lovak.
Nem kértem tőled egy csokor lovat.*

*Szeretem templomok finom vonalait.
Nem kértem, hogy végy nekem templomot.*